

Materiał źródłowy do zadania 1.

„Podwójny rocznik w szkołach. MEN uspokaja, eksperci prognozują: będzie trudniej się dostać.

Ministerstwo uspokaja, ale obawy pozostają... W przyszłym roku do szkół średnich pójdą absolwenci gimnazjów i – po raz pierwszy po reformie – ósmych klas podstawówki: to 725 tysięcy uczniów. Resort edukacji jednak uspokaja i zapewnia: „miejsca w liceach są zapewnione i nie powinno być problemów.” W rozmowie z reporterem RMF FM Pawłem Balinowskim wiceszef MEN Maciej Kopeć przekonuje, że resort ma wszystko dokładnie wyliczone.

Przy wielu liceach funkcjonowały gimnazja i to tak naprawdę sprawi, że tych miejsc będzie ponad 40 tysięcy więcej – mówi.

Pytanie, czy wyliczenia ministerstwa wytrzymają zderzenie z rzeczywistością.

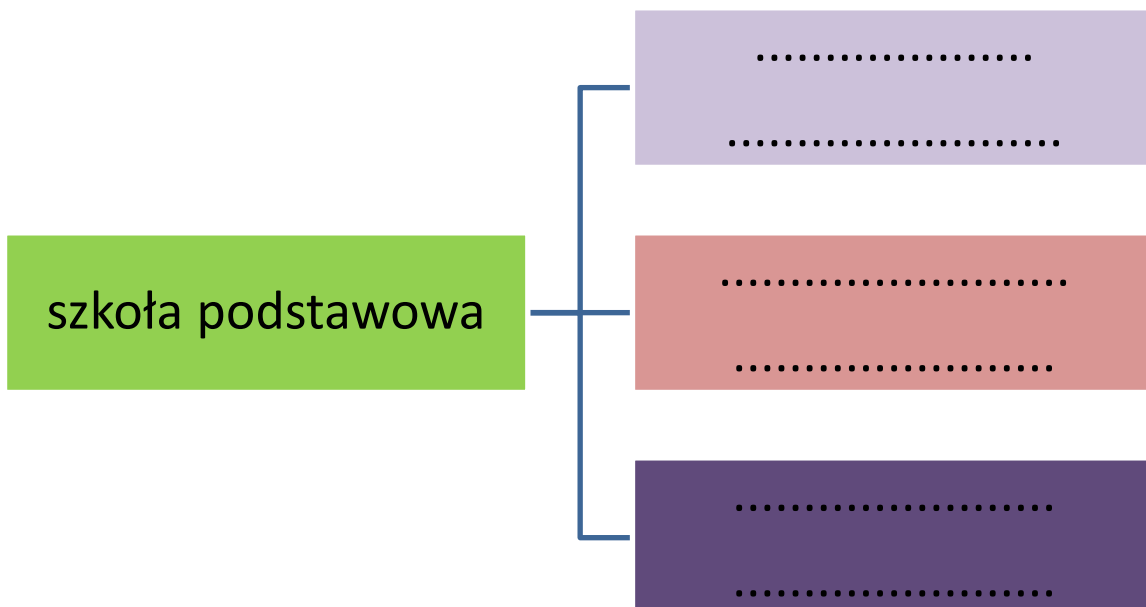
Szkoły będą bowiem musiały pomieścić dwa razy więcej uczniów i utworzyć dwa razy więcej klas: w trybie 4-letnim dla absolwentów podstawówek i w trybie 3-letnim dla absolwentów gimnazjów.

I tu zaczynają się schody, dlatego że szkoły nie są z gumy – podkreśla nauczyciel, ekspert Fundacji Dobrej Edukacji Aleksander Pawlicki. Przewiduje, że „nabór będzie ograniczony”, więc do jednych i drugich klas będzie trudniej się dostać.”

/źr. <https://www.rmfm24.pl/fakty/polska/news-podwojny-rocznik-w-szkolach-men-uspokaja-eksperci-prognozujaj,nld,2627823/>

Zadanie 1. [0- 1]

Uzupełnij schemat szkolnictwa ponadpodstawowego wpisując możliwe ścieżki kształcenia dla absolwenta klasy 8 szkoły podstawowej od 1 września 2019 r. Podaj nazwę typu szkoły oraz okres kształcenia.

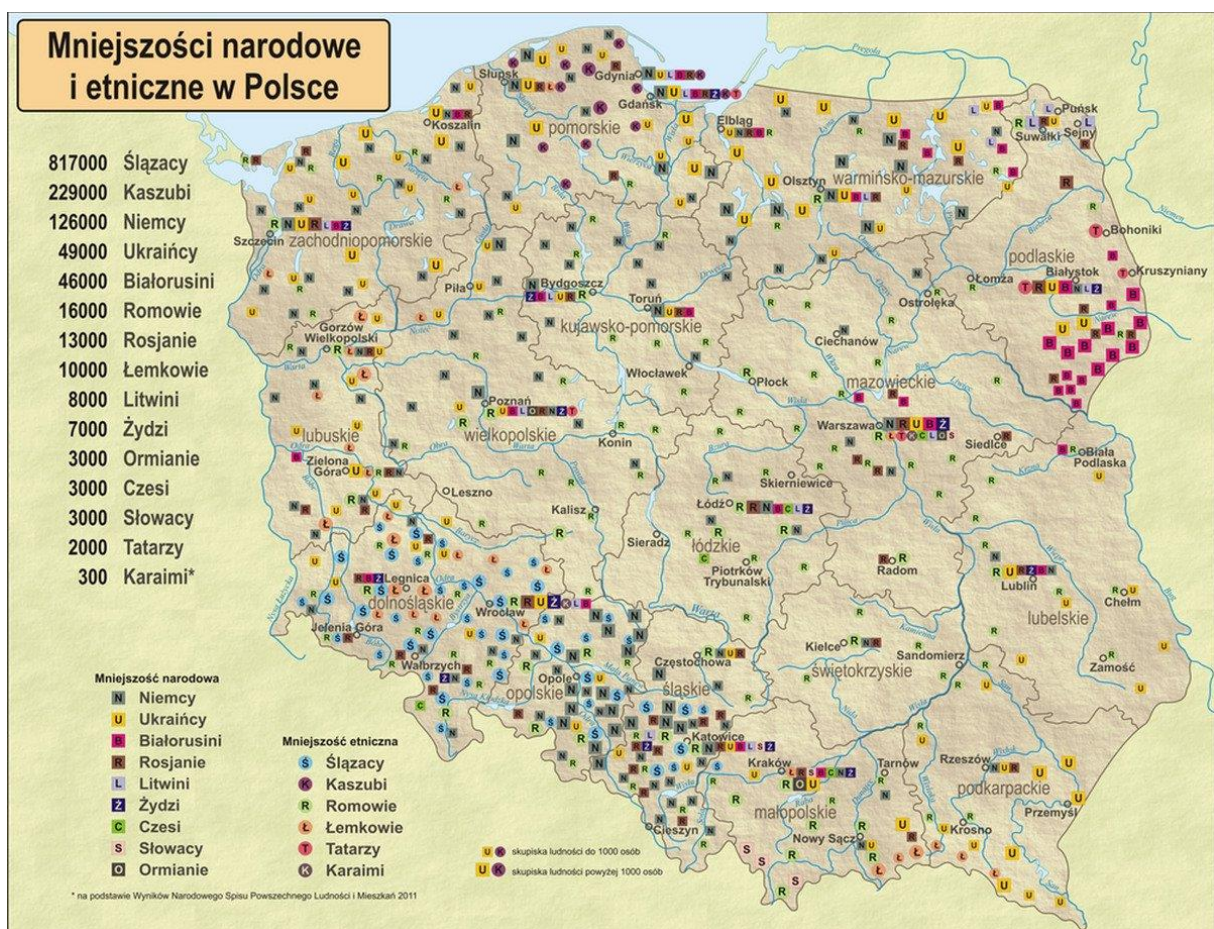

Materiał źródłowy nr 1 do zadania 2.

„Po 1991 roku nigdy nie było tak źle – powiedziała w TOK FM dr Olena Babakova, oceniając stosunki Polski i Ukrainy, zdominowane przez politykę historyczną, w tym rachunek wzajemnych krzywd. (...) Dr Olena Babakova, dziennikarka i historyczka, zwróciła uwagę, że na relacje państw składają się stosunki gospodarcze, współpraca między samorządami, dialog na forum międzynarodowym i kontakty międzyludzkie („people to people”). – Jeżeli patrzymy na całokształt, nie wygląda to najgorzej – oceniła ekspertka. (...) PR-owo i medialnie króluje temat polityki historycznej – stwierdziła dr Olena Babakova.”

/ źr. <http://www.tokfm.pl/Tokfm/7,103094,23655712,czy-relacje-polska-ukraina-da-sie-jeszcze-naprawic-babakova.html> /

Materiał źródłowy nr 2 do zadania 2 i zadania 3.

/ źr. <http://www.lemkounion.pl/mniejszosci.html/>

Zadanie 2. [0-2]

Na podstawie materiałów źródłowych i wiedzy własnej odpowiedz na poniższe pytania:

1. Wskaż jakie wydarzenia historyczne z XX wieku rzutują na zły stan relacji polsko-ukraińskich?

.....

2. Podaj datę i kryptonim akcji, na skutek której mniejszość ukraińska została przesiedlona do Polski północno – wschodniej i zachodniej.

.....

Zadanie 3. [0-2]

Na podstawie materiału źródłowego nr 2 odpowiedz na pytania:

1. Wymień wszystkie mniejszości etniczne w RP.

.....

2. Które z mniejszości zaznaczonych na mapie nie mieszczą się w ustawowym pojęciu mniejszości narodowych oraz mniejszości etnicznych? Wymień wszystkie.

.....

Materiał źródłowy do zadania 4.

„Jak wynika z badania opinii publicznej przeprowadzonego przez firmę „Sondaż” Polacy wolą pracować niż odpoczywać. 90 % Polaków odpowiedziało, że chciałoby aby Sejm zlikwidował część dni wolnych, tak by mogło spokojnie pójść do pracy. 75% osób stwierdziło, że dodatkowe dni wolne wprowadzają chaos w ich życiu i powodują konflikty rodzinne. Badanie przeprowadzono na reprezentatywnej grupie 15 mieszkańców miejscowości Sonda w wieku 21-22 lata”.

/ tekst autorski/

Zadanie 4. [0 – 2]

Na podstawie materiału źródłowego:

1. Oceń wiarygodność przeprowadzonego sondażu.

.....

2. Podaj 3 argumenty uzasadniające Twoje stanowisko.

.....

Materiały źródłowe do zadania 5.

Materiał źródłowy nr 1.

„...jest republiką parlamentarną z elementami prezydialnymi (demokracja kanclerska). Głową państwa jest prezydent, wybierany przez naród, w wyborach bezpośrednich, większościowych, na 6 lat, z prawem jednej reelekcji. Wszystkie akty prawne prezydenta wymagają kontrasygnaty kanclerza lub odpowiedniego ministra. Prezydent ponosi odpowiedzialność polityczną i może zostać usunięty z urzędu w drodze referendum. (...) Na czele rządu stoi kanclerz. (...) przygotowuje ogólną politykę rządu(...) dąży do zapewnienia współpracy między federacją a poszczególnymi krajami związkowymi.(...) W skład państwa wchodzi 9 krajów. Mają one dużą samodzielność, zwłaszcza w

zakresie lokalnego planowania, kształtowania stosunków kulturalnych i ochrony środowiska naturalnego.”

/ źr. Społeczeństwo i polityka. Podstawy nauk politycznych, Praca zbiorowa pod red. K. A. Wojtaszczyka, W. Jakubowskiego, Wyd. IV, Warszawa 2007, s. 524-525./

Materiał źródłowy nr 2

„ ...federacja; 89 podmiotów tworzących państwo(...) prezydent wybierany w wyborach powszechnych, kadencja 4 lata (...) bikameralizm – Zgromadzenie Federalne: izba pierwsza – Duma Państwowa (...), izba druga – Rada Federacji. egzekutywa otwarta; premier i rząd powoływani i odpowiedzialni przed prezydentem.(...) system wielopartyjny ewoluujący od fasady w kierunku systemu partii dominującej...”

/źr. Ibidem, s. 615./

Materiał źródłowy nr 3.

„ ...jest monarchią parlamentarną o systemie parlamentarno – gabinetowym, jest państwem federalnym. (...) Król, na podstawie propozycji legislatywy mianuje premiera i ministrów rządu federalnego oraz premierów rządów regionalnych. Formalnie ma prawo absolutnego weta ustawodawczego. Faktycznie ma niewielką władzę polityczną. Jest ważnym łącznikiem i arbitrem między Wallonami i Flamandami. (...) Parlament jest dwuizbowy. Składa się z Izby Deputowanych i Senatu. Icha kadencja wynosi 4 lata.(...) Rząd obejmuje taką samą liczbę ministrów flamandzkich i walońskich.”

/ źr. Ibidem, s. 496-497./

Zadanie 5. [0 – 1]

Na podstawie powyższych materiałów rozpoznaj państwa opisane w materiałach źródłowych:

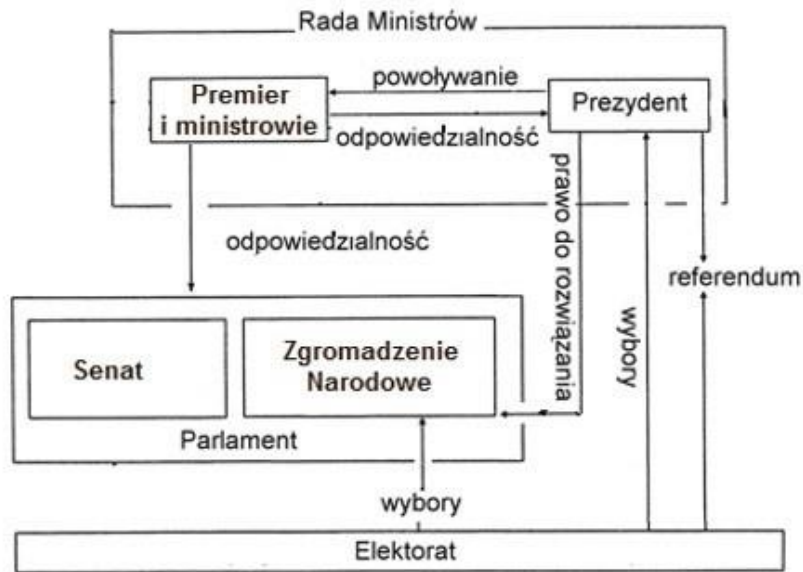
Państwo opisane w materiale nr 1 .....

Państwo opisane w materiale nr 2 .....

Państwo opisane w materiale nr 3 .....

Materiał źródłowy do zadania 6.

Schemat. Organy wykonawcze i ustawodawcze w jednym z państw UE

Na podstawie: *Spółeczeństwo i polityka. Podstawy nauk politycznych*, red. K.A. Wojtaszczyk, W. Jakubowski, Warszawa 2007, s. 487–488.

Zadanie 6. [0 – 2]

Na podstawie materiału źródłowego wykonaj polecenia:

1. Rozpoznaj państwo, którego ustrój ilustruje powyższy schemat.

.....

2. Nazwij typ systemu politycznego, jaki występuje w tym państwie.

.....

Materiał źródłowy do zadania 7.

/ źr. <http://www.grzechy-platformy.org/>

Zadanie 7. [0 – 1]

Na podstawie materiału źródłowego nazwij zjawisko zilustrowane w materiale źródłowym.

.....

Materiał źródłowy do zadania 8.

„I wojna światowa (1914-18) przyniosła z kolei przełom w sprawie prawa do głosowania dla kobiet. Przed tym konfliktem panie miały prawo głosu tylko w Finlandii (według ustawy z 1906 r.) i Norwegii (ustawa z 1913 r.). Naciski lewicy oraz rola, jaką kobiety odegrały w gospodarkach państw walczących, podczas gdy mężczyźni walczyli na frontach, przesądziła o przyznaniu im praw wyborczych. Stopniowo wprowadzały je kolejne państwa - Austria, Czechosłowacja, Niemcy, Polska, Szwecja i Wielka Brytania w latach 1918-1919; Węgry w roku 1920, Hiszpania w 1931.”

/ źr. <http://bywajtu.pl/strony/historia-cywilizacji/notatka/gdy-glosowalo-tylko-3-procent-spoleczenstwa/>

Zadanie 8. [0 – 1]

W którym europejskim państwie najpóźniej wprowadzono prawa wyborcze dla kobiet?

.....

Materiały źródłowe do zadania 9.**Materiał źródłowy nr 1¹.**

dzielnik	partia A	partia B	partia C
1	720 (1.)	300 (4.)	480 (2.)
2	360 (3.)	150	240 (6.)
3	240 (5.)	100	160 (8.)
4	180 (7.)	75	120
5	144	60	96

/ źr. <http://algliczbamandatow.blogspot.com/2012/06/>

---

¹ W nawiasach w tabeli podano kolejne mandaty zdobyte przez poszczególne komitety wyborcze.

Materiał źródłowy nr 2²

dzielnik	partia A	partia B	partia C
1	720 (1.)	300 (3.)	480 (2.)
3	240 (4.)	100 (8.)	160 (5.)
5	144 (6.)	60	96
7	103 (7.)	43	69

/ źr. <http://algliczbamandatow.blogspot.com/2012/06/>

Zadanie 9. [0 – 4]

Na podstawie materiałów źródłowych i wiedzy własnej odpowiedz na pytania:

1. Nazwij metodę przeliczenia głosów na mandaty zastosowaną w materiale źródłowym nr 1 .
.....
2. Nazwij metodę przeliczenia głosów na mandaty zastosowaną w materiale źródłowym nr 2 .
.....
3. Porównaj obie te metody i sformułuj wniosek, podając 2 argumenty.
.....
4. Określ zależność widoczną przy zastosowaniu metody zilustrowanej w materiale źródłowym nr 1.
.....

Materiał źródłowy do zadania 10.

„Art. 2

1. *Na czele Państwa stoi Prezydent Rzeczypospolitej.*
2. *Na nim spoczywa odpowiedzialność wobec Boga i historii za losy Państwa.*
3. *Jego obowiązkiem naczelnym jest troska o dobro Państwa, gotowość obronną i stanowisko wśród narodów świata.”*

/źr. <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19350300227/O/D19350227.pdf/>

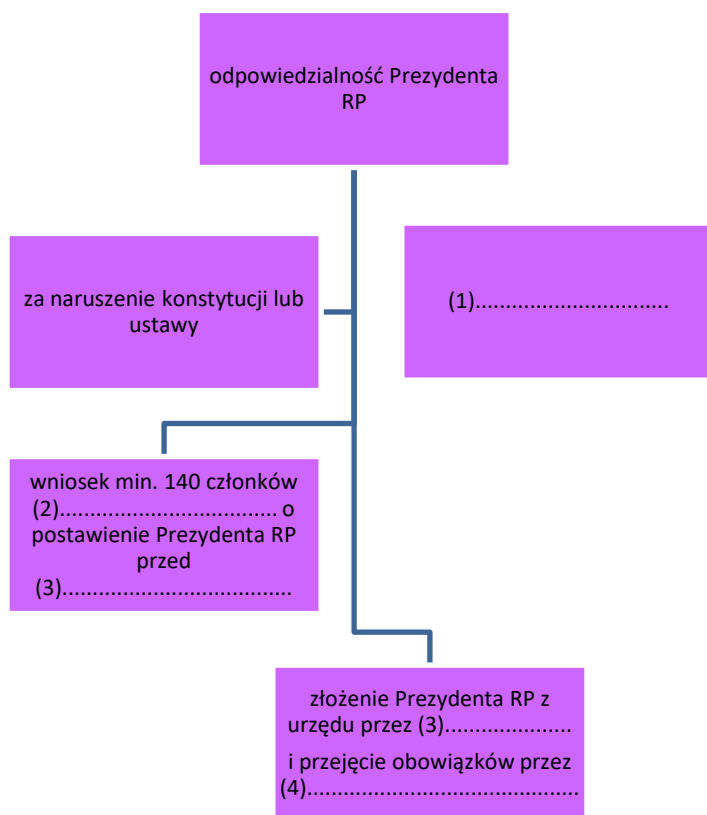
² W nawiasach w tabeli podano kolejne mandaty zdobyte przez poszczególne komitety wyborcze.

Zadanie 10. [0 – 3]

Na podstawie materiału źródłowego i wiedzy własnej wykonaj polecenia:

1. Rozstrzygnij czy cytowany akt prawny jest aktem obecnie obowiązującym? Odpowiedź uzasadnij.
.....
2. Uzupełnij schemat odpowiedzialności Prezydenta RP.

Materiał źródłowy do zadania 11.

A

B

C

D

E

Zadanie 11. [0 – 2]

Na podstawie materiału źródłowego i wiedzy własnej:

1. Uporządkuj Prezesów Rady Ministrów w kolejności chronologicznej.

A - .....

B- .....

C - .....

D- .....

E - .....

2. Wpisz imiona i nazwiska Prezesów Rady Ministrów.

A - .....

B - .....

C - .....

D - .....

E - .....

Materiał źródłowy do zadania 12.**Przypadek 1.**

„Pani Zofia ma 83 lata i jest schorowaną osobą. Bardzo chciałaby oddać głos w wyborach samorządowych, ale obawia się, że będzie miała problem z dotarciem do lokalu wyborczego. Pani Zofia ma problemy z poruszaniem, ale nie posiada żadnego orzeczenia o stopniu niepełnosprawności”.

Przypadek 2.

„Agnieszka ma 22 lata i dwa tygodnie temu złamała nogę. Chciałaby zagłosować w wyborach samorządowych, ale nie wie czy poradzi sobie z dotarciem do lokalu wyborczego.”

Przypadek 3.

„Pan Michał jest sparaliżowany, posiada orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności. Chce wziąć udział w wyborach samorządowych i oddać swój głos.”

Zadanie 12. [0 – 2]

W oparciu o materiał źródłowy i wiedzę własną wskaż w jaki sposób osoby opisane w „Przypadkach” mogą oddać swój głos.

Przypadek 1: .....

Przypadek 2: .....

Przypadek 3: .....

Materiał źródłowy do zadania 13.

Dariusz X. planuje założyć własną partię polityczną i wystartować w nadchodzących wyborach parlamentarnych. W statucie przyszłej partii, który rozesłał do swoich zwolenników napisał, że jego partia będzie gromadzić środki na swą działalność przeprowadzając zbiórki pod kościołami oraz prowadząc sieć piekarni na terenie całego kraju.

Zadanie 13. [0 – 1]

Rozstrzygnij czy zapisy statutu , o których mowa w materiale źródłowym są zgodne z polskim prawem? Odpowiedź uzasadnij podając 2 argumenty.

.....

Materiał źródłowy do zadania 14.

WYBORY PARLAMENTARNE 2015

UKŁAD SIŁ W SEJMIE

źródło: PKW

morsit infografika.wp.pl

/ źr. wiadomosci.wp.pl /

Zadanie 14. [0 – 2]

Na podstawie materiału źródłowego i wiedzy własnej odpowiedz na pytania:

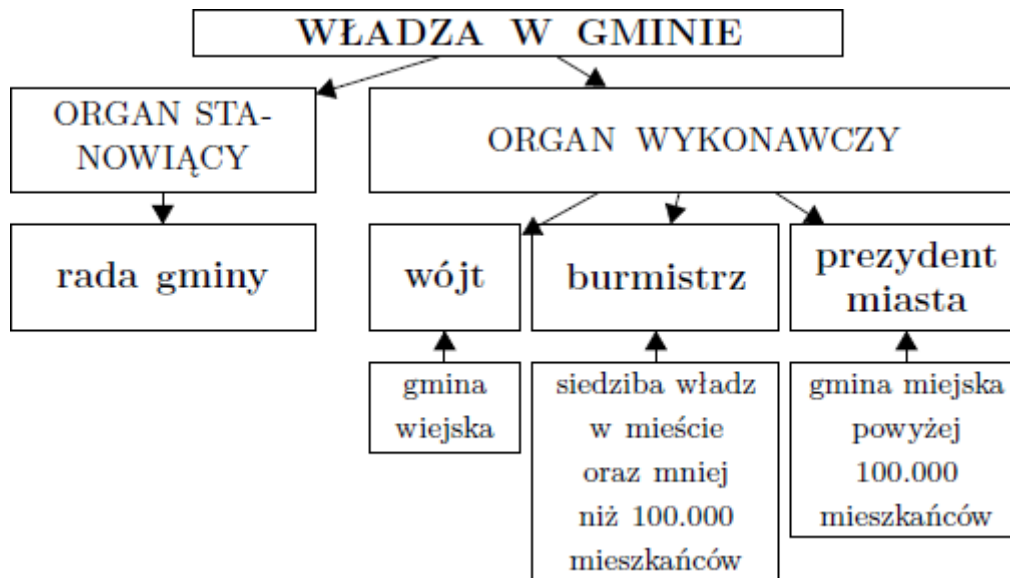
1. Czy do obu izb polskiego parlamentu obowiązuje te same progi wyborcze?

.....

2. Podaj minimalną liczebność klubu poselskiego i koła poselskiego.

.....

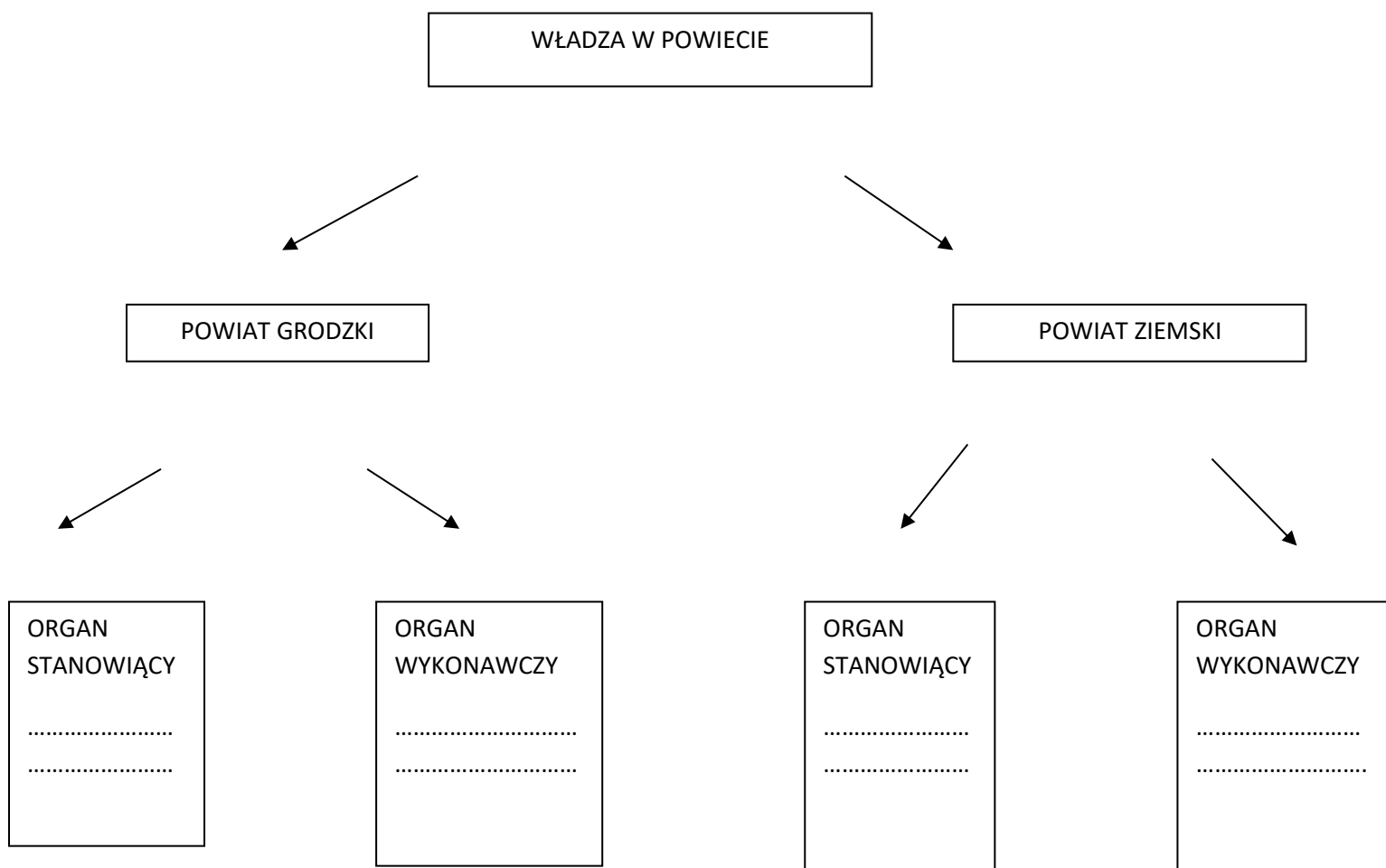
Materiał źródłowy do zadania 15.

/ źr.https://pl.wikibooks.org/wiki/Pomocnik_olimpijczyka_-_Elementy_wiedzy_obywatelskiej_i_ekonomicznej/Wersja_do_druku/

Zadanie 15. [0-1]

Opierając się na materiale źródłowym dotyczącym struktury władzy w gminie, uzupełnij schemat struktury władzy w powiecie.

Materiały źródłowe do zadania 16.

Materiał źródłowy nr 1.

„ Mowa nienawiści jest zjawiskiem, które polega na używaniu języka w celu rozbudzenia, rozpowszechniania czy usprawiedliwiania nienawiści i dyskryminacji, jak również przemocy wobec konkretnych osób, grup osób, przedstawicieli mniejszości czy jakiegokolwiek innego podmiotu będącego „na celowniku” danej wypowiedzi. Akceptacja mowy nienawiści w wymiarze społecznym prowadzi do utrwalania się stereotypów, uprzedzeń i powodując mniejszą akceptację grup „hejtowanych” może także prowadzić do tzw. przestępstw z nienawiści.

/ źr. <https://uprzedzuprzedzenia.org/czym-mowa-nienawisci/>

Materiał źródłowy nr 2.

/źr. <https://www.facebook.com/narzecztolerancji/photos/pb.263967277045445.-2207520000.1501836333./704042006371301/?type=3&theater/>

Materiał źródłowy nr 3.

„Radny X powiedział w wywiadzie dla lokalnej telewizji, że pani Y jest najgorszym urzędnikiem jakiego zna; jest niekompetentna i kontrowersyjna. Dodał, że od lat jest jej przeciwny jako osobie. Nie potrafił wyjaśnić na czym niekompetencja i kontrowersyjność pani Y polega.”

/ tekst autorski/

Materiał źródłowy nr 4.

„Art. 212 Kodeksu karnego

- 1. Kto pomawia inną osobę, grupę osób, instytucję, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej o takie postępowanie lub właściwości, które mogą poniżyć ją*

w opinii publicznej lub narazić na utratę zaufania potrzebnego dla danego stanowiska, zawodu lub rodzaju działalności, podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.

§ 2. Jeżeli sprawca dopuszcza się czynu określonego w § 1 za pomocą środków masowego komunikowania, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

§ 3. W razie skazania za przestępstwo określone w § 1 lub 2 sąd może orzec nawiązkę na rzecz pokrzywdzonego, Polskiego Czerwonego Krzyża albo na inny cel społeczny wskazany przez pokrzywdzonego.

§ 4. Ściganie przestępstwa określonego w § 1 lub 2 odbywa się z oskarżenia prywatnego.”

Materiał źródłowy nr 5.

„ Art. 256 Kodeksu karnego

§ 1. Kto publicznie propaguje faszystowski lub inny totalitarny ustrój państwa lub nawołuje do nienawiści na tle różnic narodowościowych, etnicznych, rasowych, wyznaniowych albo ze względu na bezwyznaniowość, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.”

Materiał źródłowy nr 6.

„Art. 24 KC

§ 1. Ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny.”

Zadanie 16. [0 – 4]

Na podstawie zamieszczonych materiałów źródłowych oraz wiedzy własnej odpowiedz na pytania:

1. Rozstrzygnij czy radny X dopuścił się hejtu wobec pani Y. Swoją odpowiedź uzasadnij.

.....

2. Jakie kroki prawne może podjąć pani Y przeciw radnemu X? Podaj nazwy pism procesowych wszczynających postępowania w każdym z możliwych kroków prawnych, wynikających z materiałów źródłowych.

.....

3. Czy pani Y może podjąć kroki prawne przeciwko radnemu Y w oparciu o art. 256 kk? Uzasadnij odpowiedź.

.....

Materiały źródłowe do zadania 17.

Materiał źródłowy nr 1.

„ Art. 1.

1. *Przedmiotem prawa autorskiego jest każdy przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze, ustalony w jakiejkolwiek postaci, niezależnie od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia (utwór).”*

/ źr. Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1191 z późn. zm./

Materiał źródłowy nr 2.

Doktorant biotechnologii Jacek K. wykorzystał w swojej pracy doktorskiej wyniki badań opracowane i opublikowane przez zespół badawczy w Cambridge. Nie podał jednak autorów badań ani nie zacytował ich wyników. Stwierdził, że sam przeprowadził badania i je opisał.

Zadanie 17. [0 – 1]

1. Nazwij czyn, jakiego dopuścił się Jacek K. opisany w materiale źródłowym nr 2.

.....

Materiał źródłowy do zadania 18.

„ Głogów, dnia 22.07.2017 r.³

dot. II K 537/2017

Sąd (1) .....

Wydział IV (2) ..... Odwoławczy w Legnicy

za pośrednictwem

Sądu Rejonowego

Wydział II (3) ... w Głogowie

(4).....

Prokuratora Rejonowego w Głogowie od wyroku Sądu Rejonowego w Głogowie - Wydział II (3)..... z dnia 15.07.2017 r. sygn. II K 537/2017 w sprawie przeciwko Wiesławie Mogiłka oskarżonej o przestępstwo z art. 177 § 1 k.k.

- I. Na podstawie art. 425 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 444 k.p.k.

---

³ Wyrok wraz z uzasadnieniem został doręczony stronom w dniu 20.07.2017 r.

zaskarżam

powyższy wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze, na niekorzyść oskarżonej.

II. Na podstawie art. 438 pkt 3 k.p.k. wyrokowi temu

zarzucam

błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia o karze mający wpływ na jego treść, polegający na błędnym przyjęciu, że okoliczności popełnienia przestępstwa, a co za tym idzie, rodzaj naruszonej zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym, nie uzasadniają, by koniecznym było orzeczenie środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, gdy tymczasem dokładna analiza zebranych materiałów prowadzi do wniosku odmiennego w tej kwestii.

III. Podnosząc powyższy zarzut, na podstawie art. 437 § 2k.p.k. wnoszę o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie wobec Wiesławy Mogiłka środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 2 (dwóch) lat.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 15.07.2017 Sąd Rejonowy w Głogowie Wydział II (3) ..... uznał Wiesławę Mogiłka winną popełnienia przestępstwa z art. 177 § 1 k.k. i za to na podstawie powołanego artykułu wymierzył jej karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności, której wykonanie na podstawie art. 69 § 1 k.k. oraz art. 70 § 1 k.k. warunkowo zawiesił na okres 3 (trzech) lat tytułem próby. Jednocześnie, na podstawie art. 71 § 1 k.k. Sąd wymierzył oskarżonej karę grzywny w wymiarze 75 (siedemdziesięciu pięciu) stawek dziennych w kwocie 20 (dwudziestu) złotych każda, orzekł środek probacyjny oraz na podstawie art. 46 § 2 k.k. zasądził od niej na rzecz pokrzywdzonej Katarzyny Kosmowskiej nawiązkę w kwocie 1.500 zł.

Sąd I instancji mylnie ustalił okoliczności będące przedmiotem toczącego się procesu, wysnuwając nieprawidłowy wniosek w przedmiocie orzeczenia wobec oskarżonej środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych. Skazanie osoby prowadzącej pojazd mechaniczny za przestępstwo przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji drogowej łączy się z koniecznością lub możliwością orzeczenia środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, który w zespole środków karnych służących zwalczaniu przestępstw drogowych ma szczególne znaczenie. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 30 czerwca 1993 r. III KRN 105/93 wyraził pogląd, iż "Chociaż przepis art. 43 § 1 k.k. ma charakter fakultatywny, to jednak są takie sytuacje, w których sądy od orzeczenia kary dodatkowej, przewidzianej w tym przepisie odstępować nie powinny. Do takich sytuacji trzeba zaliczyć m.in. naruszenie przez kierowcę podstawowych zasad ruchu drogowego". Pogląd ten zachowuje pełną aktualność na gruncie nowego kodeksu karnego. Nie ulega bowiem wątpliwości, że oskarżona zachowaniem swoim naruszyła jedną z takich zasad. Zbliżając się do przejścia dla pieszych nie zachowała należytej ostrożności oraz nie udzieliła pierwszeństwa pokrzywdzonej, która tam się znajdowała. Skutkiem tego doszło do wypadku. Katarzyna Kosmowska uderzona została przodem pojazdu i odrzucona na około 3 metry. Oskarżona, jako doświadczony kierowca, znający topografię ulic w Głogowie i mający pełną orientację co do potencjalnych zagrożeń, powinna była i mogła przewidywać, że niezachowanie należytej ostrożności doprowadzić może do wypadku z udziałem pieszego. Gdyby oskarżona zastosowała się do wskazanej powyżej podstawowej zasady ruchu

drogowego obowiązującej na przejściach dla pieszych, do wypadku by nie doszło. Z art. 13 ust 1 ustawy - Prawo o ruchu drogowym wprost wynika, że pieszy znajdujący się na przejściu ma pierwszeństwo przed pojazdem, czyli oskarżona powinna była zatrzymać się przed przejściem dla pieszych do chwili, gdy pokrzywdzona je opuści. Tak więc kwestia rodzaju, czy rozmiaru obrażeń odniesionych przez pokrzywdzoną, czy też fakt, że orzeczenie tego środka karnego mogłoby spowodować dla oskarżonej i jej rodziny poważne skutki musi być potraktowany ubocznie. Należy zauważyć, że tego rodzaju argumenty są całkowicie obojętne dla kwestii wymierzenia zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych. Jedyną zaś kodeksową przesłanką pozostaje przyjęcie, czy dalsze prowadzenie pojazdu przez tę osobę zagraża, czy też nie zagraża bezpieczeństwu w komunikacji. Oskarżona nie próbowała hamować w celu uniknięcia wypadku, ominąć pokrzywdzonej, nie użyła sygnału dźwiękowego, co świadczyć może o braku zdolności należytego reagowania w sytuacji, gdy szybkość i stosowność reakcji decydować może o ludzkim życiu i zdrowiu. Rygorystyczne przestrzeganie zasad ruchu drogowego w istotny sposób zmniejsza możliwość spowodowania wypadku. W obliczu powszechności i nasilenia ruchu drogowego kodeks drogowy wytycza sztywne normy zachowań stanowiące gwarancje bezpieczeństwa dla uczestników ruchu. Bagatelizowanie elementarnych zasad wynikających z ustawy Prawo o ruchu drogowym prowadzi do szeregu tragedii, jak i miało to miejsce w niniejszym przypadku. Z okoliczności popełnienia tego przestępstwa jednoznacznie wynika, że prowadzenie pojazdu przez oskarżoną zagraża bezpieczeństwu w komunikacji, przyjęcie przez Sąd odmiennego toku rozumowania jest zaś niezrozumiałe. Jednocześnie należy podkreślić, iż orzeczenie zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych powinno stanowić nie tylko dolegliwą karę dla prowadzących pojazdy mechaniczne, ale w szczególności ma za zadanie chronić bezpieczeństwo na drogach przez wyeliminowanie na czas oznaczony niezdyscyplinowanych kierowców oraz ma na celu prewencyjnie wpływać na innych uczestników ruchu. Z tych też powodów wniesienie apelacji uznać należy za konieczne i uzasadnione.

Prokurator

Grzegorz Malizna

Zadanie 18. [0-3]

1. Wpisz właściwe pojęcia w miejscach oznaczonych w materiale źródłowym numerami.
(1) - .....
(2) - .....
(3) - .....
(4) - .....
2. Czy został zachowany termin na złożenie środka odwoławczego? Uzasadnij odpowiedź.
.....

Materiały źródłowe do zadania 19.

Materiał źródłowy nr 1.

„ Na Białorusi (...) w maju, przed Mistrzostwami Świata w hokeju 16 aktywistów zostało aresztowanych i skazanych na od 5 do 25 dni detencji administracyjnej. 8 osób zostało aresztowanych za zorganizowanie pokojowego marszu upamiętniającego katastrofę w Czarnobylu.” –

/ źr. Raport roczny Amnesty International 2014/2015. Sytuacja praw człowieka na świecie, s. 52./

Materiał źródłowy nr 2.

„ W Erytrei nie mogły działać żadne opozycyjne partie, niezależne media ani organizacje społeczeństwa obywatelskiego, a tysiące więźniów i więźniarek sumienia i więźniów / więźniarek politycznych nadal było arbitralnie przetrzymywanych”.

/ źr. Raport roczny Amnesty International 2014/2015. Sytuacja praw człowieka na świecie, s. 18/

Zadanie 19. [0-1]

W oparciu o teksty źródłowe nazwij 3 prawa i wolności człowieka, których złamanie w nich opisano oraz zaklasyfikuj je do właściwej generacji praw człowieka:

.....

.....

.....

Materiał źródłowy do zadania 20.

„Stany Zjednoczone prowadzą konsultacje z europejskimi sojusznikami w sprawie traktatu INF, którego wypowiedzenie ogłosił niedawno prezydent Donald Trump – oświadczył w niedzielę minister obrony James Mattis.

Według źródeł dyplomatycznych, część europejskich członków NATO wezwała w czwartek USA, by zamiast wypowiedzieć traktat INF, spróbowały wywrzeć presję na Rosję i zmusić ją do przestrzegania jego postanowień. (...) Mattis dodał, że grudniowe spotkanie ministrów obrony państw NATO w Brukseli będzie „pewnego rodzaju punktem kulminacyjnym” tych konsultacji.

Traktat INF został podpisany w 1987 roku przez ówczesnych przywódców Stanów Zjednoczonych i Związku Radzieckiego, Ronalda Reagana i Michaiła Gorbaczowa. Przewidywał on całkowitą likwidację wyrzeliwanych z wyrzutni naziemnych pocisków balistycznych i pocisków manewrujących pośredniego (IRBM) i średniego zasięgu (MRBM), a więc od 500 km do 5,5 tys. km. (...) Trump zapowiedział wypowiedzenie traktatu, wyjaśniając tę decyzję tym, że Rosja łamie jego postanowienia.”

/ źr. www.rp.pl/

Zadanie 20. [0 – 2]

Na podstawie materiału źródłowego i wiedzy własnej odpowiedz na pytania:

1. Nazwij ład międzynarodowy, sankcjonowany przez traktat INF z 1987 r.

.....

2. Nazwij współczesny ład międzynarodowy (układ sił).

.....

3. Wymień 2 państwa, które mogą zagrozić bezpieczeństwu międzynarodowemu użyciem broni jądrowej.

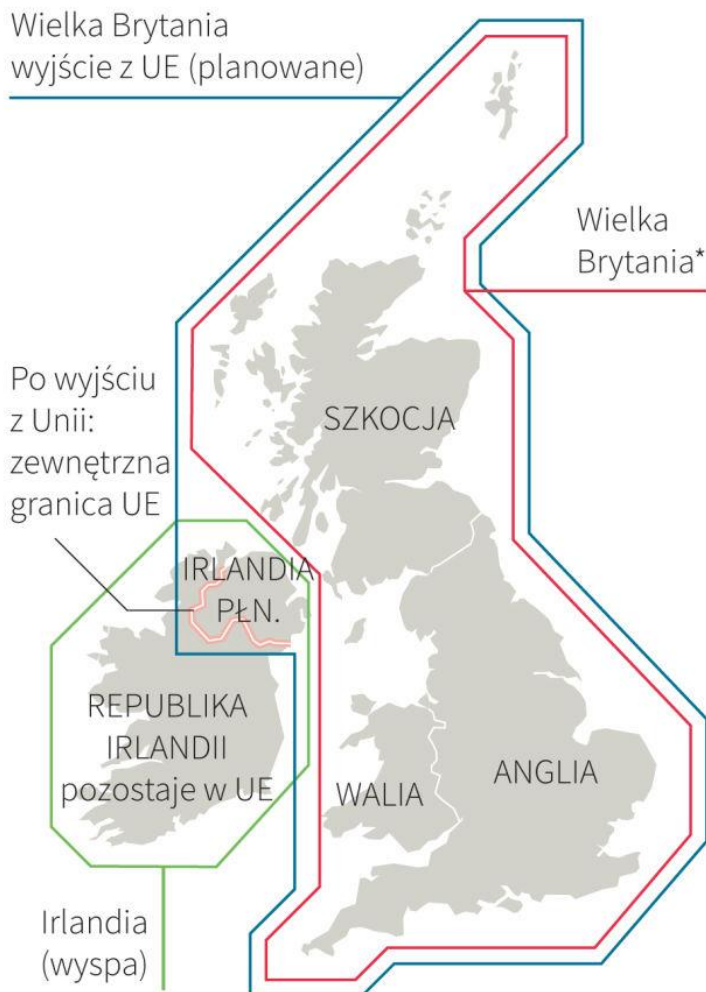

Materiał do zadania 21.

Wyspy Brytyjskie po Brexicie

Wielka Brytania i Wyspy Brytyjskie to nazwy stosowane w celu opisanie różnych obszarów geograficznych, językowych i politycznych.

* oznaczenie czysto geograficzne i językowe często utożsamiane z Wielką Brytanią

Źródło: DPA

Zadanie 21. [0 – 3]

Na podstawie materiału źródłowego i wiedzy własnej odpowiedz na pytania:

1. Podaj potoczną nazwę jaką nosi wystąpienie Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej.

.....

2. Jaki problem z punktu widzenia geopolitycznego został zaznaczony na mapie? Wymień 2 możliwe konsekwencje tej sytuacji.

.....

Materiały źródłowe do zadania 22.

Materiał źródłowy nr 1.

„Temperatura w 2016 r. pobiła dziejowy rekord ustalony w 2015 r. po pobiciu rekordu z 2014 r. Ubiegłoroczna średnia temperatura powierzchni Ziemi, wyliczona na podstawie pomiarów z tysięcy stacji meteorologicznych i pław, była wyższa o 0,94 stopnia C od średniej temperatury rocznej w XX w. Satelity potwierdziły istnienie wyraźnej tendencji wzrostowej temperatury atmosfery. Żadne zjawiska naturalne nie wyjaśniają przyczyn trwającego od półwiecza ogrzewania się Ziemi. Aktywność słoneczna ma cykl 11-letni; wybuchy wulkanów od czasu do czasu ochładzają nasz glob. Tymczasem systematycznie wytwarzane przez człowieka gazy cieplarniane tworzą stopniowo coraz gęstsza okrywe, która więzi ciepło na powierzchni Ziemi. Naukowcy zgadzają się, że to emisja CO2 jest przyczyną globalnego ocieplenia. Efekt cieplarniany poznano w XIX w. W 1896 r. szwedzki fizyk i chemik Svante Arrhenius przewidywał, że CO2 wytwarzany podczas spalania węgla spowoduje ogrzanie się planety. On widział to jako coś dobrego. My dziś wiemy, że skutki są złe, a spieramy się co najwyżej, jak bardzo nam zagrażają.”

/Źr.<http://www.national-geographic.pl/przyroda/7-faktow-na-temat-globalnego-ocieplenia-ktore-trzeba-znac/>

Materiał źródłowy nr 2.

„COP24 będzie miał poważne konsekwencje dla całej ludzkości – mówi wiceminister środowiska Michał Kurtyka. I nie przesadza. Szczyt w Katowicach pokaże, czy uda się porozumieć ws walki ze zmianami klimatu. A Polska, jako gospodarz, ma przed sobą trudne zadanie.

Między 20 a 30 tysięcy osób, głowy państw (...), negocjatorzy, eksperci i dziennikarze na dwa tygodnie przyjadą do Katowic na szczyt klimatyczny COP24. To najważniejszy szczyt od tego w Paryżu w 2015 roku. Trzy lata temu ustalono, co trzeba robić w sprawie zmian klimatu – teraz zaś trzeba wynegocjować, jak to zrobić. A działać trzeba szybko. Świat już teraz jest o 1 stopień cieplejszy niż w erze przed rewolucją przemysłową. By zahamować wzrost na (w miarę) bezpiecznym poziomie, zostało kilkanaście lat.”

/źr. <http://wiadomosci.gazeta.pl/wiadomosci/7,114883,24229083,katowice-zdecyduja-o-losie-paryza-a-konsekwencje-moze-odczuc.html/>

Zadanie 22. [0-2]

Na podstawie zamieszczonych materiałów źródłowych i wiedzy własnej odpowiedz na pytania:

1. Wymień 3 skutki globalnego ocieplania się klimatu.

.....
.....
.....

2. Zaproponuj 3 działania, które mogą powstrzymać ocieplenie się klimatu.

.....
.....
.....

Materiał źródłowy do zadania 23.

A

B

C

D

Zadanie 23. [0 – 2]

Rozpoznaj organizacje międzynarodowe, których flagi lub logotypy zamieszczono w materiale źródłowym. Podaj ich nazwy.

A - .....

B - .....

C - .....

D - .....

Materiał źródłowy do zadania 24.

„Wybuch rebelii nastąpił w niewielkim, 35-tysięcznym mieście Dera’a, leżącym zaledwie 5 km od granicy z Jordanią. 15 marca 2011 roku grupa kilkunastu dzieci w wieku szkolnym została aresztowana przez lokalną służbę bezpieczeństwa za wypisywanie na murach antyrządowego graffiti. Lokalną społeczność do wściekłości doprowadziły informacje o biciu i torturowaniu nastolatków, w tym wrywaniu im paznokci i połamaniu żeber. Zorganizowany w piątek 18 marca protest mieszkańców miasta, domagających się uwolnienia dzieci, został rozpędzony, a władze po raz pierwszy użyły broni. Odpowiedzią na demonstracje rodziców i mieszkańców Dera’a było rozpoczęcie pacyfikacji miasta, w której zginęło pomiędzy 49 a 270 osób. (...) Na narastające demonstracje władze odpowiadały zarówno użyciem przemocy wobec protestujących, jak i ogłoszeniem woli wprowadzenia reform. Pomimo ofiar, protestujący nie domagali się wówczas obalenia reżimu ani dymisji prezydenta, lecz jedynie odejścia skorumpowanych przedstawicieli władz i służby bezpieczeństwa, szczególnie tych na szczeblu lokalnym (jak np. w Dera’a). Punkt kulminacyjny tej fazy rewolucji nastąpił, gdy prezydent Baszar Al-Assad ogłosił zniesienie obowiązującego od 1963 roku stanu wyjątkowego, co teoretycznie powinno ukrócić samowolę służby bezpieczeństwa. Demonstracje antyrządowe, które miały miejsce nazajutrz podjętej decyzji (Wielki Piątek, 22 kwietnia 2011 roku) zostały stłumione z jeszcze większą bezwzględnością – w ciągu jednego dnia w całym kraju zginęło około 100 osób. Od tego momentu demonstranci w całym kraju zaczęli domagać się odejścia prezydenta Baszara Al-Assada. Równocześnie władze rozpoczęły kampanię pacyfikacji głównych ośrodków ruchu protestu. W ciągu pierwszych czterech miesięcy rewolucji liczba ofiar szacowana jest na ok. 1500 osób, zaś rannych na 4-6 tysięcy.”

/źr. W. Wilk, Wojna w ... Informator dla dziennikarzy, Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej, Warszawa 2016, s. 11./

Zadanie 24.[0 – 3]

W oparciu o materiał źródłowy i wiedzę własną odpowiedz na pytania:

1. O jakim państwie jest mowa w powyższym materiale źródłowym?

.....

2. Jaką nazwą określa się szereg wystąpień mieszkańców regionu, w którym jest zlokalizowane państwo, opisane w materiale źródłowym, w który wpisują się opisane w tekście wydarzenia?

.....

3. Podaj 2 konsekwencje wydarzeń, opisanych w materiale źródłowym.

.....

Zadanie 25. [0-12]

Napisz wypracowanie na jeden z podanych tematów.

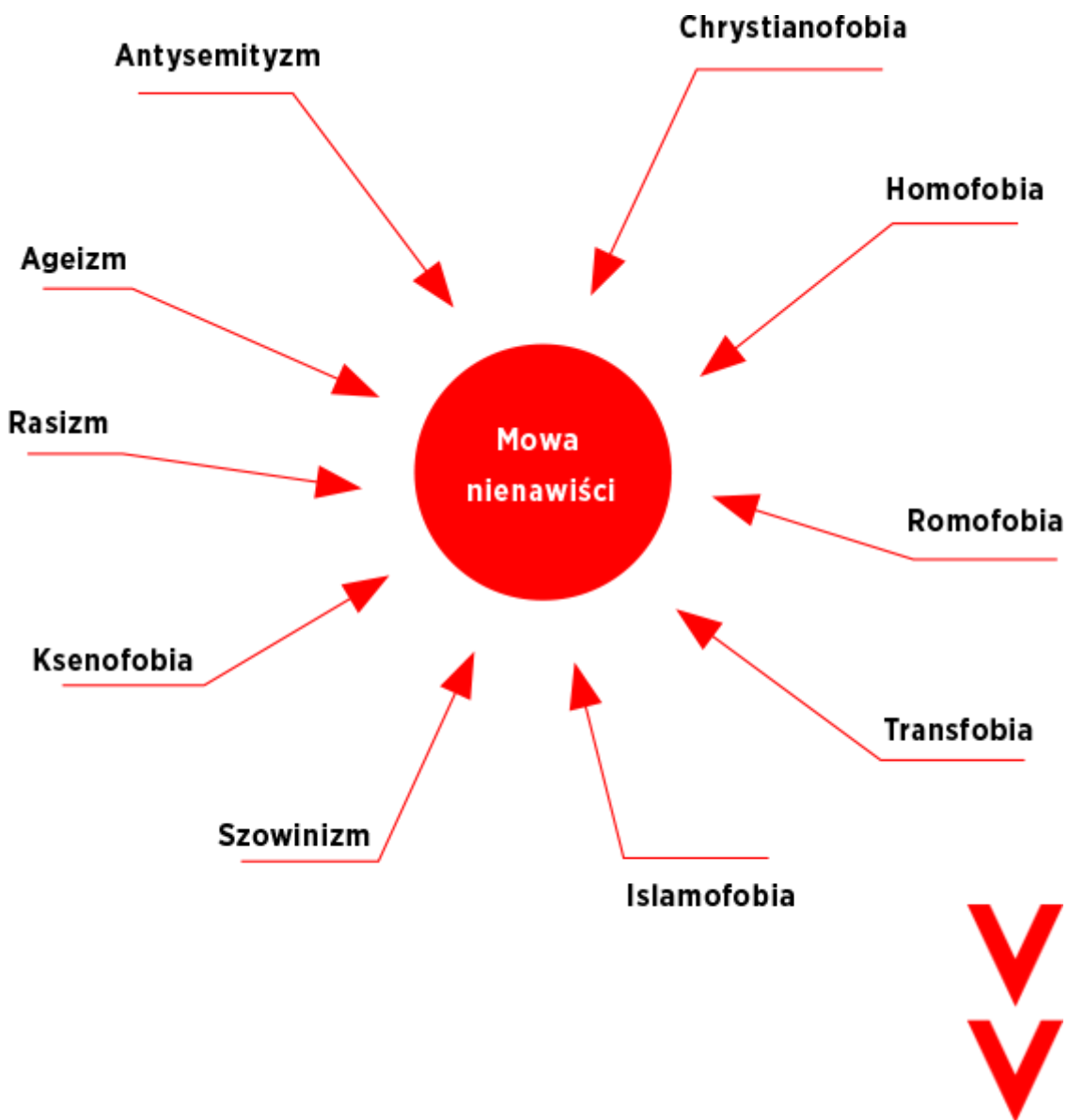
Materiał źródłowy nr 1.

„Najczęściej hejtowane grupy w Polsce:

- >> *Mniejszości nieheteronormatywne*
- >> *Mniejszość romska*
- >> *Osoby czarnoskóre*
- >> *Mniejszość żydowska*
- >> *Muzułmanie*
- >> *Mniejszość ukraińska”*

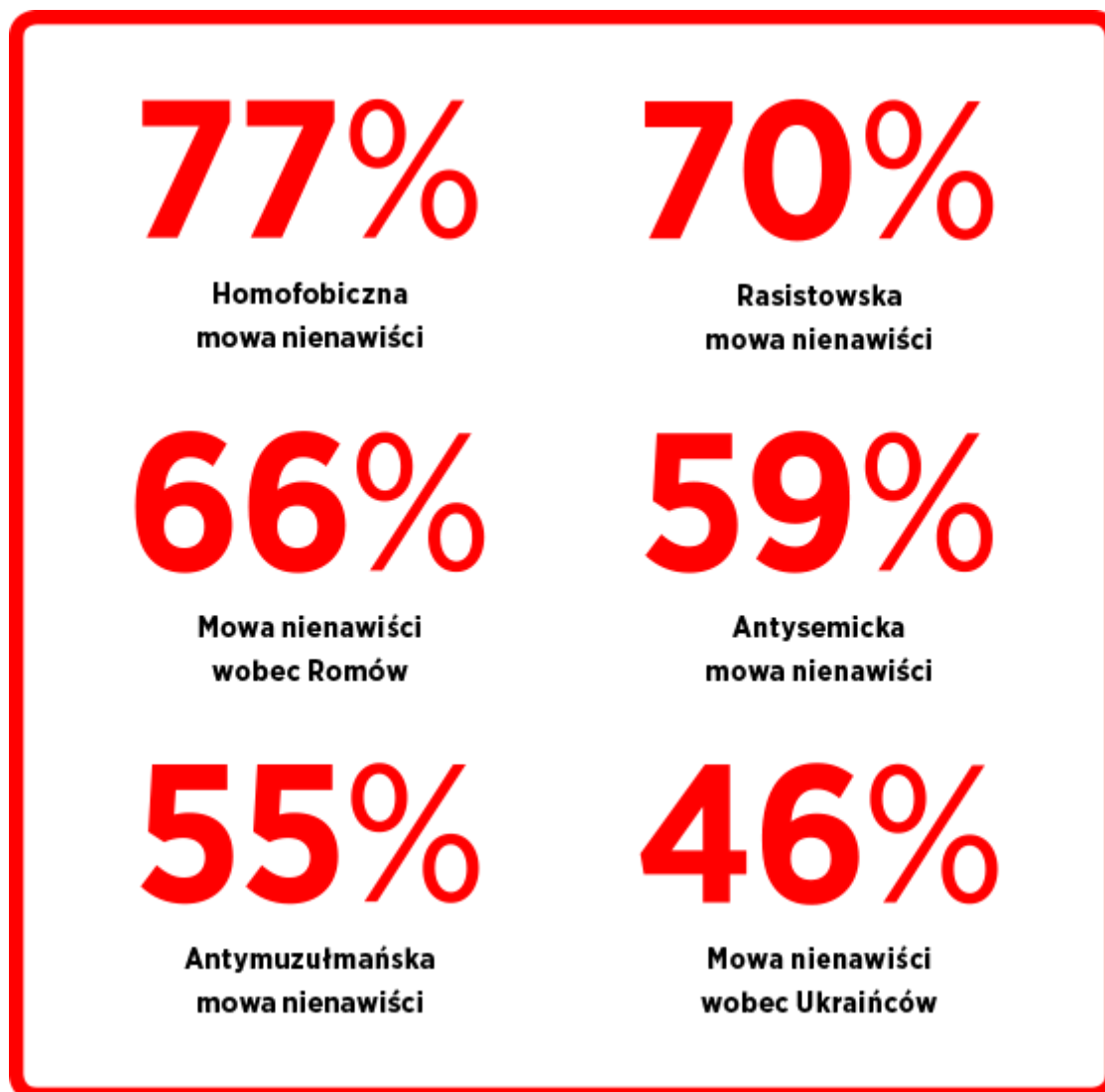
/ zr. <https://uprzedzuprzedzenia.org/czym-mowa-nienawisci/>

Materiał źródłowy nr 2.

Internet a mowa nienawiści w procentach

Według badania z 2014 r. Centrum Badań nad Uprzedzeniami UW oraz Fundacji im. Stefana Batorego młodzi Polacy (w wieku 16-18 lat) bardzo często stykają się z mową nienawiści w Internecie. Przykłady w procentach:

/ źr. <https://uprzedzuprzedzenia.org/czym-mowa-nienawisci/>

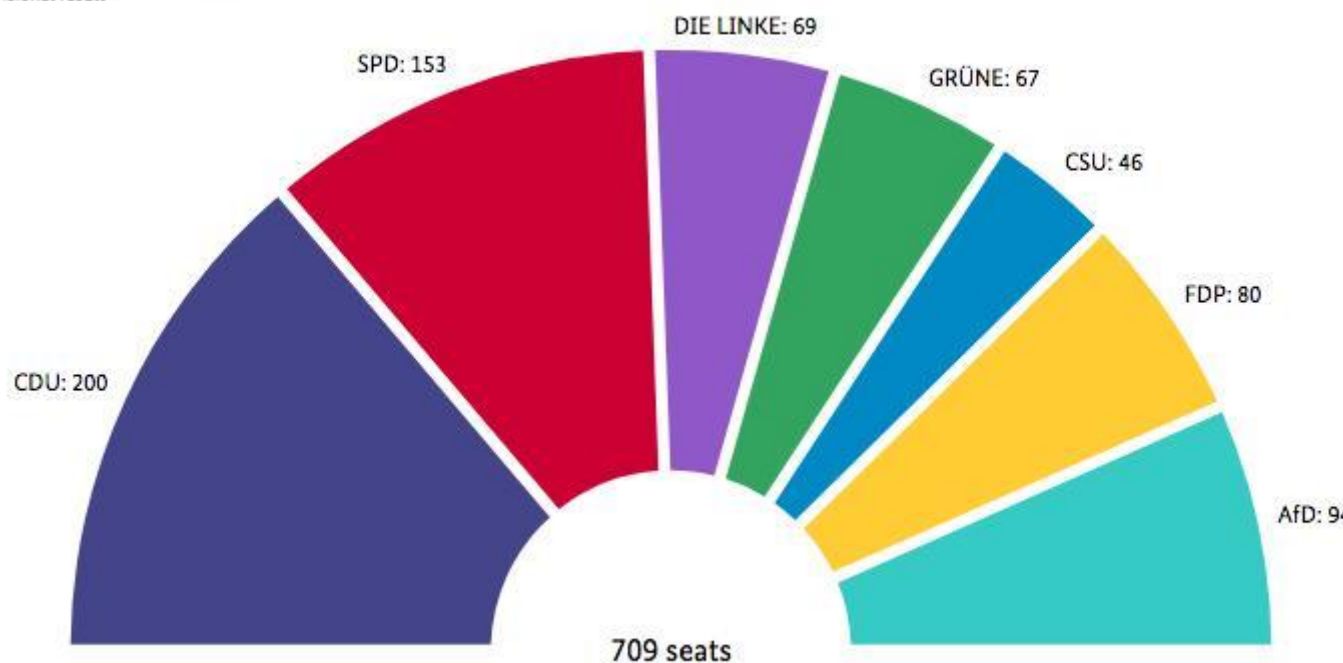
Temat 1.

Mowa nienawiści – choroba cywilizacyjna, która dotknęła Polskę? Dokonaj analizy przyczyn i skutków mowy, przedstaw płaszczyzny, na których można zetknąć się z mową nienawiści oraz konsekwencje, jakie mogą spotkać sprawców tych czynów. Zaproponuj sposoby walki z mową nienawiści. Wykorzystaj materiały źródłowe zamieszczone powyżej oraz materiały źródłowe z zadania 16.

Materiał źródłowy nr 1.

Distribution of seats

Bundestag election 2017, Germany
Provisional result

© The Federal Returning Officer, Wiesbaden 2017

Fot.: Bundeswahlleiter / BRAK

/ źr. <https://www.newsweek.pl/swiat/polityka/wybory-w-niemczech-wyniki-wyborow-sondaze-exit-poll-oficjalne-wyniki/rdw6d20/>

Fot.: Bundeswahlleiter / BRAK

Political party	Seats	Diff. on 2013
● CDU	200	-55
● SPD	153	-40
● DIE LINKE	69	5
● GRÜNE	67	4
● CSU	46	-10
● FDP	80	80
● AfD	94	94

/ źr. <https://www.newsweek.pl/swiat/polityka/wybory-w-niemczech-wyniki-wyborow-sondaze-exit-poll-oficjalne-wyniki/rdw6d20/>

Temat 2.

Porównaj ustrój Niemiec i Polski uwzględniając formę państwa, relacje między władzą ustawodawczą a wykonawczą, pozycję głowy państwa, obowiązujący system partyjny. Wykorzystaj materiał źródłowy.

